

Nie zapomnij,

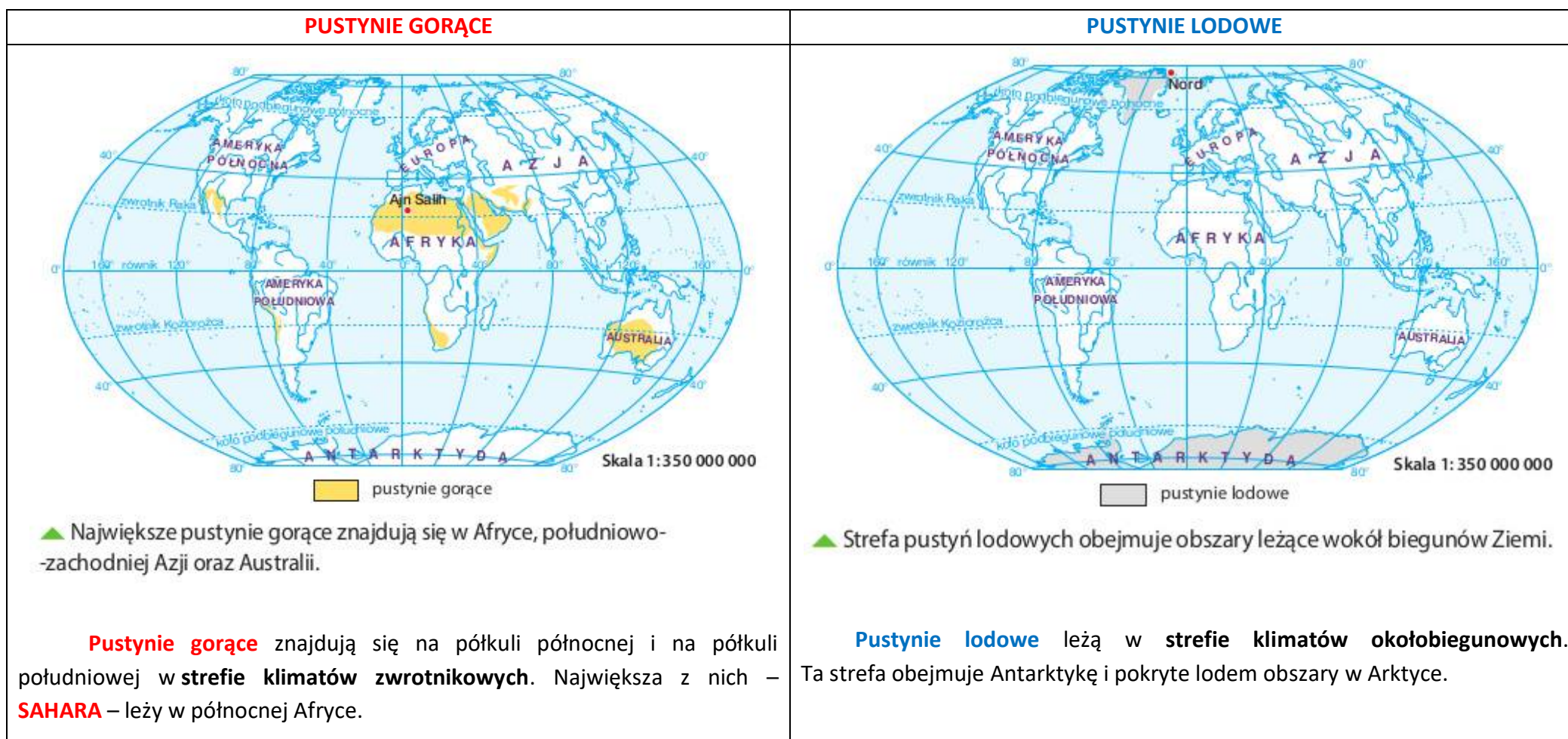
karta **SPRAWDŹ SIĘ**, służy do utrwalenia Twojej wiedzy z danej lekcji. Kiedy ją wypełnisz, wyślij na adres mailowy: sp17soswpt@gmail.com

Nie zapomnij w tytule maila wpisać: **imię i nazwisko**, **klasa V** oraz **GEOGRAFIA**. To ważne!

W zeszłym tygodniu, omówiliśmy różnice wynikające z położenia w różnych strefach krajobrazowych sawanny i stepu. Dzisiaj zajmiemy się tematem:

Krajobraz pustyń gorących i pustyń lodowych

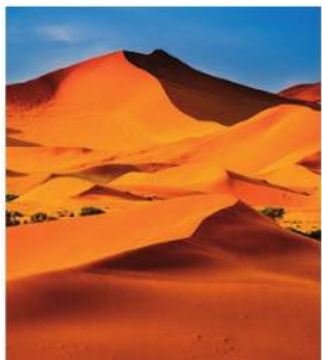
PUSTYNIE to obszary, na których – ze względu na niesprzyjające warunki klimatyczne – roślinność jest bardzo uboga lub w ogóle nie występuje.

Na pustyniach gorących opady są niewielkie, występują rzadko i nieregularnie. Zdarza się, że deszcz nie pada przez kilka lat. Suszę potęgują wysoka temperatura powietrza oraz silny wiatr.

Cechą pustyni jest duża różnica temperatury powietrza między dniem a nocą.

W ciągu dnia temperatura może dochodzić nawet do 40°C,
a nocą temperatura spada poniżej 0° C.

▲ Wydmy występują na pustyni piaszczystej.

▲ Pustynia żwirowa jest zazwyczaj równinna.

▲ Grzyby skalne można spotkać na pustyni kamienistej.

Większe obszary zajmują pustynie pokryte żwirem lub skałami litymi.

Wyróżniamy pustynie **piaszczyste**, **żwirowe** lub **kamieniste**.

Na pustyniach piaszczystych wiejący stale wiatr usypuje **wydmy**.

Z kolei na pustyniach kamienistych wiatr uderza niesionym piaskiem o większe fragmenty skalne. W ten sposób powstają formy o niezwykłych kształtach tak zwane **grzyby skalne**.

Pustynie gorące są **pozbawione szaty roślinnej**. Rosnące tam pojedynczo lub kępami rośliny mogą przetrwać nawet kilkuletnie okresy suszy.

Niektóre z nich potrafią magazynować wodę w liściach lub łodygach.

Bujna roślinność występuje jedynie w **oazach**. Są to miejsca na pustyni, w których wody podziemne znajdują się płytko pod powierzchnią gruntu.

Większość zwierząt w ciągu dnia ukrywa się w piasku lub w norach.

Swoje życie rozpoczynają dopiero wieczorem i w nocy.

Antarktykę tworzy **Antarktyda** wraz z otaczającymi ją wyspami i Oceanem Południowym. **Arktyka** to Ocean Arktyczny wraz z wyspami i północnymi obrzeżami Ameryki Północnej, Azji i Europy.

Na pustyniach lodowych przez prawie cały rok utrzymuje się

ujemna temperatura powietrza i wieje **bardzo silny wiatr**.

Opady są niskie, niemal wyłącznie w postaci śniegu.

Występują tam **dni i noce polarne**. W czasie dnia polarnego słońce nie zachodzi dobie lub dłużej, a w czasie nocy polarnej – nie wschodzi dobie lub dłużej.

Na biegunach dzień polarny i noc polarna trwają po pół roku

▲ Na większości obszaru Antarktydy występują tylko lód i nagie skały.

▲ Kolobant antarktyczny jest jedną z dwóch roślin kwiatowych występujących na Antarktydzie.

Na tych terenach niemal w całości występuje **lądolód**.

Jest to gruba na kilka kilometrów pokrywa lodowa.

Na takim podłożu nie występują żadne rośliny.

Potrafią one przetrwać jedynie na wolnych od lodów wybrzeżach.

Są to prawie wyłącznie **mchy**, na skałach pojawiają się **porosty**.

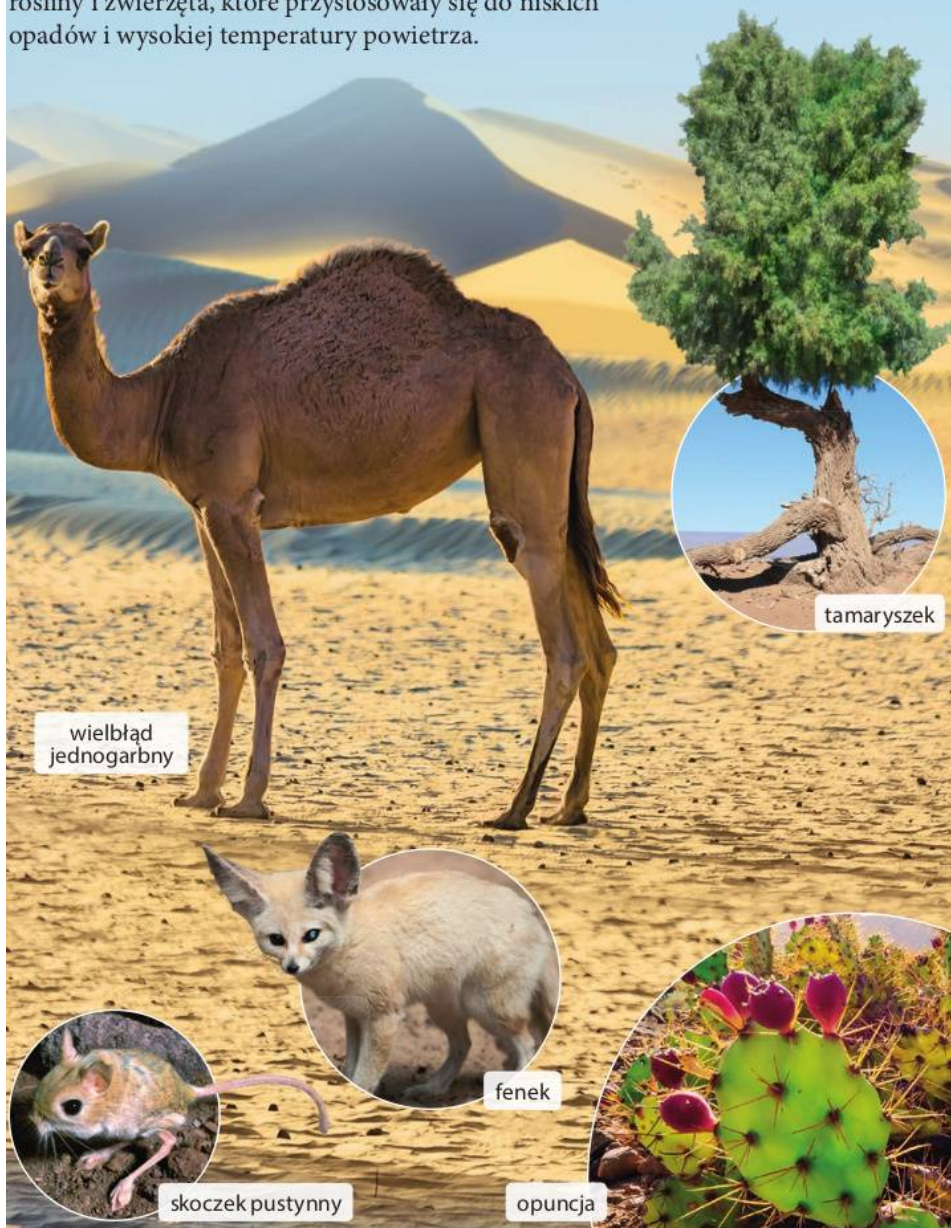
Na obszarach podbiegu nowych żyją głównie **zwierzęta zamieszkujące wodę**

oceanów np. foki i wieloryby. Na wybrzeżach pojawiają się też ptaki.

Charakterystycznym ssakiem Arktyki jest **niedźwiedź polarny**, który żyje w wodzie, na lodzie i na lądzie.

Życie na pustyni gorącej

Na pustyniach gorących, na przykład na pustyniach afrykańskich, warunki życia są bardzo trudne. Mogą tam przetrwać jedynie rośliny i zwierzęta, które przystosowały się do niskich opadów i wysokiej temperatury powietrza.

wielbłąd
jednogarbny

tamaryszek

fenek

skoczek pustynny

opuncja

W krainie lodu

Arktyka i Antarktyka to dwa odizolowane od siebie obszary. Z tego względu na każdym z nich występują odmienne gatunki zwierząt.

Arktyka

maskonur

mors

niedźwiedź polarny

Antarktyka

petrel
antarktyczny

kotik

pingwin

Ludność zamieszkująca **pustynie gorące** zajmuje się głównie uprawą ziemi w oazach lub pasterstwem. Natomiast na obszarach trwale **pokrytych lodem** ludzie nie osiedlają się na stałe.

PODSUMUJMY:

■ Porównanie pustyni gorących z pustyniami lodowymi

	Cecha	Pustynia gorąca	Pustynia lodowa
Różnice	klimat	wysoka średnia temperatura powietrza w każdym miesiącu; duże różnice temperatury powietrza między dniem a nocą	ujemna temperatura powietrza przez prawie cały rok
	świat roślin	rozwój roślin ograniczony niskimi opadami; występowanie gatunków przystosowanych do przetrwania suszy, np. kaktusów, tamaryszków	rozwój roślin ograniczony niską temperaturą powietrza i występowaniem lodu; tylko na wybrzeżach prawie wyłącznie mchy
	świat zwierząt	zwierzęta przystosowane do suszy, np. wielbłąd jednogarbny, fenek, skoczek pustynny	głównie zwierzęta żyjące w oceanach (np. wieloryby, foki), ptaki (np. pingwiny, maskonury) oraz niedźwiedzie polarne
Podobieństwa	klimat	niewielkie opady i bardzo silny wiatr	
	świat roślin	roślinność bardzo skąpa; większość terenu pozbawiona szaty roślinnej	

Zapraszam teraz do karty „SPRAWDŹ SIĘ”

Życzę miłego dnia ☺

Ewa Szkólnik